

Learn.Empowerment

Į save orientuotas mokymas žemos kvalifikacijos bedarbiams

Pasiūlymų katalogas profesinio rengimo politikai bei specializacijoms

Santrauka

„Kaip gali inovatyvūs projekto rezultatai būti perkelti į aktualias profesinio rengimo tendencijas?“

Į save orientuotas mokymas įgalina tobulinti bei ugdyti asmenybines bei socialines kompetencijas. Toks mokymo/si metodas stiprina pasitikėjimo savimi jausmą, įgalina aktyviai veikti tiek darbinėse tiek ir apskritai socialinėse situacijose. Tikslinė į save orientuoto mokymo grupė – žmonės neturintys pakankamai mokymosi patirties, anksti iškritę iš švietimo sistemos, neturintys pakankamos kvalifikacijos vykdyti darbinėms užduotims. Projekto tikslinė grupė sudaryta iš žemos kvalifikacijos bedarbių. Vienas projekto tikslų yra į save orientuoto mokymosi metodais įveikti nesėkmingo mokymosi patirtį ir baimę su perspektyva bei tikėjimu, jog mokymasis gali tapti naudinga bei praktiškai panaudojama tiek darbinėse, tiek ir gyvenimiškose situacijose.

Siekiant įgyvendinti į save orientuoto mokymosi principus profesinio rengimo programose, parengta Europos šalių švietimo paslaugų pasiūlos analizė. Šis katalogas profesinio rengimo politikai bei specializacijoms pateikia kaip galima modeliuoti mokymo/si raiškas, siekiant patenkinti inovatyvius didaktinius reikalavimus profesinio rengimo sistemoje, atsiribojant nuo statiškų formalaus darbo būdų, bei pereinant prie į žmogų orientuotų mokymo/si formų bei metodų.

Daugumos Europos šalių švietimo paslaugų analizė rodo, jog pagrindinis principas suaugusiųjų mokyme atliepia principą „gražinkime į darbą“ bei grindžiamas maksimaliai dideliu skaičiumi kvalifikavimo kursuose dalyvaujančių žmonių. Šalia to dažnai yra deklaruojami mokymosi visą gyvenimą tikslai bei pabrėžiama mokymo/si rezultatų svarba. Tuo tarpu pakankamai skirtingai vertinama profesinio rengimo kokybė bei švietimo paslaugų prieinamumas.

Vertinant bendras tendencijas, Europos šalyse nėra specifinių apribojimų į save orientuoto mokymo/si taikymui. Nepaisant to galime pastebėti į save orientuoto mokymo/si barjerus kalbėdami apie mokymo/si metodus, bei mokymo/si kultūrą. Praktika rodo, jog švietimo paslaugos turi taikytis prie vartotojo, šiuo atveju specifinės tikslinės grupės – žemos kvalifikacijos bedarbių, ir tokiu būdu keisti neefektyvias mokymo/si formas bei metodus.

Sekanti aktuali problema išskirta Europos šalių švietimo paslaugų analizės rezultate yra pačių mokytojų/trenerių pasipriešinimas taikyti inovatyvius mokymo/si metodus bei formas. Tokiu būdu pasipriešinimo įveikimas taip pat yra aktualus į save orientuoto mokymo/si uždavinys.

Į save orientuoto mokymo tendencijos Lietuvoje

Mokymaisis nėra žinių ir įgūdžių perdavimas, o besimokantieji nėra tik pasyvūs „priėmėjai“, nes pats žmogus savo prigimtimi yra aktyvus – jis stengiasi susivokti ir veikti jį supančioje aplinkoje.

Pasaulio edukacinių tendencijų analizė rodo, kad švietime vis daugiau dėmesio skiriama tokiems edukaciniams veiksniams, kaip diferencijavimas ir individualizavimas. Vienas iš reikšmingesnių bandymų bent iš dalies diferencijuoti ir individualizuoti mokymą pastaruoju laikotarpiu buvo sustiprintas dalykų mokymas. Įvairiomis formomis ir mastais taikytas ne vienoje pasaulio šalyje.

Į save orientuotas mokymas įgalinantis tobulinti bei ugdyti asmenybines bei socialines kompetencijas, bei stiprinantis pasitikėjimo savimi jausmą, įgalina aktyviai veikti tiek darbinėse tiek ir apskritai socialinėse situacijose kiek skirtingomis formomis bei pavadinimais keičia neefektyvius mokymo/si bei studijų metodus. Orientacija į žmogų individualizuojant jo mokymosi procesą atspindi pagarbą bei humanistinę ugdymo filosofiją.

Lietuvoje švietimo sistemos kokybė vis stipriau orientuojasi į darbo rinkos poreikius. Darbo rinka savo kaitos tempais reikalauja iš darbuotojo ne tik profesinių/funkcinių, tačiau ir tarpfunkcinių bei bendrųjų gebėjimų. Įsidarbinimas bei gebėjimai išlaikyti darbo vietą, tampa bene pagrindiniu sėkmingos veiklos rezultatu, tiek profesinio mokymo, tiek kvalifikacijos tobulinimo, tiek ir aukštojo mokslo sektoriuose. Profesinio rengimo programos bei mokymo/ studijų proceso organizavimas orientuojasi į kompetencijų ugdymą, akcentuojant bendrųjų kompetencijų svarbą sėkmingam žmogaus įsitraukimui į darbinę veiklą.

Į save orientuoto mokymo/si formų galima rasti profesinių mokyklų, darbo biržų, darbo rinkos mokymo tarnybų bei universitetų programose. Analizuojant kurias, galime išskirti vyraujančias nuostatas:

Ugdymo proceso filosofija. orientacija sutartų tikslų iškelimu, bendradarbiavimo formų sutarimu.

Ugdymo aplinkos kūrimu. Psichologiškai saugios aplinkos modeliavimas, išsilaisvinimas iš institucijos rėmų;

Sąveika ugdymo procese : mokytojas-mokytojas, mokytojas-besimokantysis, mokinys-mokytojas, mokinys-besimokantysis;

Strategijos derinimas. Individualių mokymo/si bei studijų trajektorijų modeliavimas.

Kompetencija – mokytojo profesinių kompetencijų tobulinimas, siekiant efektyvaus bendradarbiavimo su besimokančiuoju; besimokančiųjų kompetencinės raiškos – saviorganizacija mokymo/si studijų procese;

Education and Culture

Leonardo da Vinci

This publication has been developed in the project "Learn.Empowerment Self-directed Learning for Low-skilled Unemployed People" within the LEONARDO Programme funded with support from the European Commission. It reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained herein.

Project Number A/04/B/F/PP-158.133

Project promotor and coordinator: BEST Institut für berufsbezogene Weiterbildung und Personaltraining GmbH, Dr. Wolfgang Eisenreich, Mariahilfer Straße 8, 1070 Wien

Web: www.best-training.com

Print: KTP spol., Znojmo, CZ (2006)